

SOSIAALITAITO

SOCIALKOMPETENS

2009
Toimintakertomus ja
tasekirja

Sosiaalitalo Oy – Socialkompetens Ab
Seutulantie 3-5 A
04410 Järvenpää
Y-tunnus 1765926-6

Sisällys

1	Tausta	
1.1	Yhtiön osakepääoma	3
1.2	Hallinto, talous, henkilökunta ja toimitilat	3
1.3	ESO - Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus	4
1.4	Valtakunnallinen sosiaalialan osaamiskeskustoiminta	4
2	Sosiaalitaidon toiminta vuonna 2009	
2.1	Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi	6
2.2	Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi	6
2.3	Sosiaalialan kehittymiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa	8
2.4	Muu ammatillinen yhteistyö	9
2.5	Toiminnan sisällöt vuonna 2009	10
3	Sosiaalitaidon vuoden 2009 toiminnan arviointia	
3.1	Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi	14
3.2	Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi	15
3.3	Sosiaalialan kehittymiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa	16
3.4	Muu ammatillinen yhteistyö	16
3.5	Sosiaalitaidon toiminnan sisällöllinen toteutuminen	16
3.6	Sosiaalitaito yhteisönä	17
4	Lopuksi	18
	Liitteet	19
5	Tilinpäätös	25

1 Tausta

1.1 Yhtiön osakepääoma

Yhtiö on perustettu 14.12.2001 ja merkitty kaupparekisteriin 4.6.2002. Yhtiön toimialana on toimia sosiaalialan osaamiskeskuksena ja välittää sosiaalialan erityispalveluja sekä järjestää sosiaalialan yhteistyötä, tutkimusta ja kehittämistä (yhtiöjärjestys).

Yhtiön vähimmäisosakepääoma on 66.000 € ja enimmäispääoma on 264.000 €. Yhtiön osakkeenomistajina oli 16 kuntaa Länsi- ja Keski-Uudenmaan 17 kunnasta (Liite 1). Omistajakunnat maksavat osakassopimuksen perusteella vuosittaista toiminta-avustusta.

1.2 Hallinto, talous, henkilökunta ja toimitilat

Vuoden 2009 alkupuolella hallituksessa oli yhdeksän varsinaista jäsentä ja neljä varajäsentä (Liite 2). Hallituksen puheenjohtajana toimi palvelulinjajohtaja Pirkko Hynynen, Perusturvakuntayhtymä Karviainen. Hallituksen toimikausi on kaksi vuotta (2009 - 2010)

Sosiaalitaidon hallitus kokoontui vuoden 2009 aikana 6 kertaa. Yhtiön tilintarkastajana toimi Leena Flinck, JHTT, Audiator Oy.

Sosiaalitaidon valtionavustus oli 219.807 € ja osakassopimuksen perusteella maksettava kuntien toiminta-avustus vuonna 2009 oli 81.600 €. Osaamiskeskustoiminnan perusrahoitus on kohdennettu vakinaisen henkilöstön (3) palkkaukseen ja välttämättömään perustoimintaan (tilat, laitteet, toiminnasta aiheutuvat muut kiinteät kulut). Perusrahoituksen lisäksi Sosiaalitaidon toiminnan rahoituslähteinä olivat hankerahoitus (mm. sosiaali- ja terveysministeriö, Uudenmaan liitto ja Euroopan sosiaalirahasto) ja asiantuntijapalveluiden tuotot. Yhtiön tilikauden liikevaihto oli 311.390,83 € ja kokonaistuotot 612.797,83 €. Tilikauden voitto on 13,84 €.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto 13,84 € siirretään taseen tilille edellisten tilikausien voitto ja että osinkoa ei jaeta.

Henkilöstö ja toimitilat

Vakinaiseen henkilökuntaan kuuluivat toimitusjohtaja, kehittämisspällikkö ja erikoissuunnittelija (palkaton työloma vuoden 2009 loppuun). Maaliskuusta 2009 yhtiössä on toiminut myös sosiaaliamies toistaiseksi. Osa-aikaisena työntekijänä on toiminut työ- ja toimintakeskuksen harjoittelija. Lisäksi yhtiössä työskenteli 7 henkilöä eripituisissa työsuhteissa suunnittelu- ja projektitehtävissä sekä talous- ja toimistos sihteeri. Kesätyöntekijöitä ja harjoittelijoita yhtiössä työskenteli 3 vuonna 2009. Sosiaalitaidon toimitiloissa työskenteli myös seitsemän seudullista projektityöntekijää (työnantajina Järvenpään ja Keravan kaupungit sekä Uudenmaan sosiaaliturvayhdistys).

Yhtiön toimitilat ovat osoitteessa Seutulantie 3-5 A, 04410 Järvenpää. Tämän lisäksi yhtiöllä oli toimipiste Karjaalla osoitteessa Karjaan Kurssikeskus, Laaksokatu 10, 10300 Karjaa.

1.3 ESO - Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, **ESO**, toimii verkosto-organisaationa, jolla on toiminnallisesti ja hallinnollisesti kevyt, matala ja joustava hallintomalli. Verkoston muodostavat Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca, Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso sekä Sosiaalitaito Oy – Socialkompetens Ab. Jokainen osaamiskeskus toteuttaa alueellaan sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain ja asetuksen mukaista toimintaa.

Sosiaalialan osaamiskeskusten välisen sopimuksen mukaan osaamiskeskusten yhteistyöelimenä toimi ESON koordinaatioryhmä, joka ei kokoontunut vuonna 2009. Yhteistyösopimuksessa nimetty osaamiskeskusjohtajien tiimi ei myöskään kokoontunut vuonna 2009.

1.4 Valtakunnallinen sosiaalialan osaamiskeskustoiminta

Sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaa ohjaa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta. Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunnan valmisteluelimenä on toiminut osaamiskeskusten johtajien jaos (kokoontui 9 kertaa).

Sosiaalitaidon henkilöstö osallistui sosiaalialan osaamiskeskusverkoston sisällölliseen yhteistyöhön ja verkostoihin (päihdetyö, lastensuojelu, vammaispalvelut, varhaiskasvatus, vanhusten palvelut) aktiivisesti.

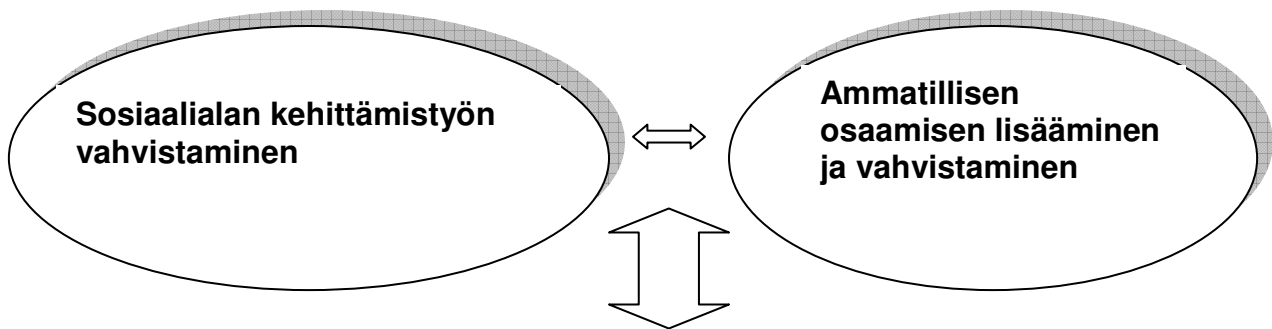
Sosiaalitaidon toimitusjohtaja on Kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelman KASTEen Etelä-Suomen aluejohtoryhmän jäsen sekä aluejooksen varajäsen.

2 Sosiaalitaidon toiminta vuonna 2009

Sosiaalitaidon keskeisenä tavoitteena on ollut luoda pohjaa pitkäjänteiselle kehitystyölle.

Edistämme sosiaalialan kumppanuutta ja luomme uutta!

Sosiaalitaidon toiminnan taustana ovat toimintasuunnitelmassa asetetut painopisteet, joiden perusteella toiminta kohdentuu **sosiaalialan kehittämistyön vahvistamiseen ja ammatillisen osaamisen lisäämiseen.**

Pääprosessien osakokonaisuudet ovat seuraavat:

Kehittämistyön syventäminen ja organisointi

Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi

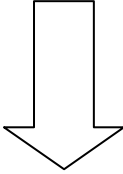
Sosiaalialan kehittymiseen vaikuttaminen

Muu ammatillinen yhteistyö

2.1 Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi

Tämä tehtäväkokonaisuus sisältää mm.

- kuntien välisen ja seudullisen yhteistyön edistämistä palvelujen kehittämisessä
- tutkimuksen ja koulutuksen yhdistämistä ja nivomista kehittämistyöhön
- toimimista kehittämistyön ja -hankkeiden sisällöllisenä asiantuntijana
- toimimista kehittämistyön käynnistäjänä ja kokoajana
- toimimista kehittämistyön ja -hankkeiden toteutuksen ja tulosten arvioijana
- kehittämistyön ja -hankkeiden tulosten levittämisen ja siirtymisen varmistamista osaksi sosiaalialan perustyötä
- kehittämishankkeiden rahoituksia koskevan tiedon välittämistä kunnille

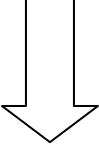
Tehtävä	Toiminta 2009	Liite 3
<p>Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi (40 %)</p> <p>Hanketyöryhmät, tutkimusyhteistyö, sosiaalityöntekijöiden ryhmät, työntekijäverkotot, oppilaitosverkotot, sisältötyöryhmät, sosiaali- ja terveysjohto, yhteistyökokoukset</p> <p>Tulos: seuduilla tapahtuva tarkoituksenmukainen ja hyvin kohdennettu kehittämistyö, jonka seurauksena sosiaalipalvelut järjestetään tarkoituksenmukaisissa rakenteissa ja toimintatavoilla. Toiminta on sekä sosiaalisesti että taloudellisesti vaikuttavaa.</p>	<p>Omat hankkeet (johto, ohjaus, hallinnointi, toteutus) POP – Lastensuojelun vaikuttavuus ja talous EHYT – Ehyet seudulliset päihdepalvelut Utvecklingsenhet för tjänster inom äldreomsorg i Västra Uudenmaan lapsen ääni peruspalveluissa – Ulappa kehittämisverkosto (osa lapsen ääni hanketta)</p> <p>Sidosryhmien hankkeet (ohjaus, asiantuntijayhteistyö, arviointi, kehittämistyön tuki) Aikuisosiaalityö laadukkaaksi ja vaikuttavaksi Keski-Uudellamaalla / Kerava Kuuma-kuntien ja Hyvinkään kaupungin vammaispalvelujen kehittämishanke / Kerava Hiiden ja Länsi-Uudenmaan seutujen sosiaalipäivystyksen kehittämishanke / Raasepori Lapsuuden arvokas arki – ARVO / Järvenpää Kuumen päihde- ja mielenterveyspalveluiden kehittämishanke / Järvenpää Kuka vaikuttaa / Uudenmaan sosiaaliturvayhdistys Tuulas II Perhekeskustoiminnan kehittäminen / Tuusula Lapsen ja nuoren hyvä arki / Laurea amk TikeSos valtakunnallinen tietoteknologian kehittämishanke / Kuntaliitto</p> <p>Hankesuunnittelu Kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma Kaste: Etelä-Suomen mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen Terveyserojen kaventaminen –kehittämisohjelma Lapsen ääni –laajentaminen</p> <p>Verkotot Kuuma –kumppanuusohjelma (sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta; työryhmät: sosiaalipalvelut, lasten ja perheiden palvelut, varhaiskasvatus, vanhusten palvelut, talous) Kuuma hyvinvointipalvelujen verkosto (Keuke) Johtavien sosiaalityöntekijöiden verkosto (Keski-Uusimaa) Länsi- ja Keski-Uudenmaan vammaisalan kehittämisverkosto Päihdetyön valtakunnallinen aluekehittäjien verkosto Länsi-Uudenmaan hyvinvointiklusteri</p> <p>Sidosryhmät mm. Suomen Kuntaliitto, Uudenmaan liitto, STM, THL, Etelä-Suomen lääninhallitus, yliopistot, ammattikorkeakoulut, järjestöt, Uudenmaan erityispalvelut, Huoltaja-säätiö</p>	

2.2 Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi

Tämä tehtäväkokonaisuus sisältää mm.

- hyvinvointia koskevan alueellisen tiedon tuottamista ja analysointia
- sosiaalialaa koskevan tutkimusyhteistyön vahvistamista ja edistämistä
- sosiaalipalvelujen ja kehittämistyön vaikuttavuuden arviointia

- tiedon välittämistä kunnille sosiaalialalla tapahtuvista muutoksista
- alueellisten sosiaalipoliittisten kysymysten esille nostamista

Tehtävä	Toiminta 2009
<p>Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi (40 %)</p> <p>Tiedon kokoaminen ja jalostaminen: selvitykset, kartoitukset, tutkiva työote, vaikuttavuuden arviointi, ennakointi</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Tulos: seuduilla toteutettava kehittämistyö perustuu tutkittuun ja koeteltuun tietoon sekä tuottaa uutta tietoa kehittämistyön, päätöksenteon ja suunnittelun tueksi.</p>	<p>V opintomatka:</p> <p>Sosiaalipalvelujen talous ja vaikuttavuus, Birmingham, UK</p> <p>Selvitykset:</p> <p>Lasten ja nuorten seudullinen hyvinvointisuunnitelma (runko ja ohjeistus)</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma Raasepori / Hanko</p> <p>Potilasasiain toiminnan järjestäminen osaamiskeskustoimintana</p> <p>Tilastojen kertomaa – Länsi- ja Keski-Uusimaa tilastojen valossa (valmistelu)</p> <p>Hankkeiden selvitykset ja loppuraportit (aikuissosiaalityö, vammaisten palvelut, lapset ja nuoret, päihdepalvelut, järjestöyhteistyö, lastensuojelun vaikuttavuus, ikäihmisten palvelut)</p> <p>Selvitys sosiaalihuollon erityispalveluiden tilasta alueella</p> <p>Kasteen Etelä-Suomen kehittämistoiminnan suunnitelma 2009</p> <p>Arvioinnit:</p> <p>Lapsen ja nuoren hyvä arki/Itsearviointi</p> <p>Tuulas/Hankearviointi</p>

2.3 Sosiaalialan kehittämiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa

Tehtäväkokonaisuus sisältää asiantuntijatyöskentelyn sosiaalialaa laajemmin käsittelevissä työryhmissä, neuvottelukunnissa ja verkostoissa.

Tehtävä	Toiminta 2009
<p>Sosiaalialan kehittämiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa (10 %)</p> <p>Työryhmät, neuvottelukunnat, komiteat, johtoryhmät, kannanotot ja lausunnot, selvitykset</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Tulos: kuntien ja sosiaalialan näkemyksen, tiedon ja asiantuntijuuden välittäminen lainsäädännön, ohjelmien, valtakunnallisten ohjeistusten ja laatusuosituksen valmistelussa.</p>	<p>Asiantuntijakommentointi:</p> <p>TikeSoS –hankkeen tietosisältöjen määrittelyjen kommentointi Lastensuojelulain uudistaminen Varhaiskasvatuksen hallinnollinen asema Sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus- ja kehittämistoiminnan organisointi (L sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, valvonnasta ja suunnittelusta) Sosiaali- ja terveydenhuollon alueellinen organisoituminen</p> <p>Neuvottelukunnat, työryhmät, verkostot</p> <p>Kaste: Etelä-Suomen alueellisen johtoryhmän jäsenyys (ms) ja sihteeri (ph), aluejaos varajäsenyys (ms) /STM Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta ja OPM – yhteistyökokous Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta Sosiaalialan ammattihenkilöstön foorumi Sosiaalialan neuvottelukunnan rakennejaos Sosiaalihuollon tietosuoja ohjausryhmä (ph) / Tietosuojavaltuutetun toimisto Laurea ammattikorkeakoulu: alueneuvottelukunta (ms), Ylemmän sosiaalialan ammattikorkeakoulututkinnon ohjausryhmä (ph) ja opetussuunnitelman arviointiryhmä (ms) TikeSos valtakunnallinen tietoteknologian kehittäminen: ohjausryhmä (ms) / STM Seurakuntaopiston työelämän neuvottelukunta (ph) Kehittämissyksikköverkosto (THL) Sosiaalialan osaamiskeskusverkosto (johtajat, yleissuunnittelijat, substanssialat) Lapsen ääni ohjausryhmä ESO – FSKC: yliopistoyhteistyö</p>

2.4 Muu ammatillinen yhteistyö

on tarkemmin määrittelemätöntä sosiaalialan asiantuntijoiden yhteistyötä ja sosiaalialan yleistä vaikuttamistyötä.

Tehtävä	Toiminta 2009
<p>Muu ammatillinen yhteistyö (10 %)</p> <p>Oman osaamisen lisääminen, mm. osaamiskeskusverkostot, ESO-suunnittelijat, ESO-tiimi</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Tulos: Sosiaalitaidon henkilöstö on osaavaa, omaa riittävät perustiedot sosiaalialan keskeisistä kysymyksistä sekä meneillään olevista kehittämistrendeistä niin yksittäisten sisältöjen kuin yhteiskunnallisten kysymysten osalta.</p>	<p>Koulutukset, foorumit, seminaarit jne.</p> <p>a) Sosiaalitaidon järjestämät: Hankeverkosto alueen kehittämistyön tekijöille Kehittäjäverkosto (meneillään oleva hanketoiminta) Ulappa: kehittäjäverkosto (alueelliset pilottihankkeet ja Ulappa – kehittämisverkosto)</p> <p>b) muiden järjestämät: Sosiaalialan osaamiskeskuspäivät Sosiaali- ja terveysturvan päivät / STKL ESN 17 th conference / European Social Network Hyvinvointikunta foorumi / Kuntaliitto, sosiaalialan osaamiskeskukset Hyvinvointikunta keidas / Kuntaliitto Bruno Sarlin seminaari / Huoltajasäätiö Lapsi- ja perhepoliittinen seminaari / Tuusula Tuusulan perhepoliittinen seminaari Kaste: Lapsen Ääni (Vantaa), Mielenterveys- ja päihdeseminaari (Kotka), Lapsen Ääni (Vantaa), Etelä-Suomen alueseminaari (Espoo), Syyskokous (Hki), Etelä-Suomen arviointiseminaari (Hki), Terveyserojen kaventaminen (Espoo) Sosiaalialan asiantuntijapäivät (Talentia) HYVÄ-hankkeen avausseminaari Osaamiskeskusten tiedontuotantoseminaari STM:n erityispalveluseminaari Uudenmaan maakuntaparlamentti Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisrakenneseminaari (STM) ESO ja yliopistot – yhteistyöpalaveri ESO, STM, Etelä-Suomen lääninhallitus: yhteistyötapaaminen</p> <p>c) henkilöstökoulutus Työyhteisön kehittämisspäivä, Työnohjaus, Ryhmän ohjaamisen koulutus</p>

2.5 Toiminnan sisällöt vuonna 2009

Länsi- ja Keski-Uudellamaalla kehitettäviä sosiaalialan sisältöjä työstettiin sosiaalijohdon, asiantuntijoiden ja eri hankkeiden yhteisillä areenoilla koko vuoden 2009. Toiminnan kohdentuminen määriteltiin vuotta koskevassa toimintasuunnitelmassa.

Kehittämistoiminnan sisällölliset painoalueet vuonna 2009

- **Lapsiperheiden palvelujen kokonaisuus** (Lapsuuden arvokas arki ARVO, Lapsen ja nuoren hyvä arki, Lapsen ääni-hankkeen käynnistäminen ja siihen kuuluva Ulappa (Kaste), Tuulas-hanke)
- **Sosiaalipäivystys** (Hiiden alue ja Länsi-Uusimaa, Keskinen Uusimaa)
- **Aikuissosiaalityö** (Kuuma-kunnat ja Hyvinkää, Karkkila)
- **Vammaisten palvelujen kehittäminen** (Kuuma-kunnat ja Hyvinkää)
- **Sosiaalipalvelujen vaikuttavuus ja talous**
- **Päihde- ja mielenterveyspalvelut** (Ehyet päihdepalvelut Länsi- ja Keski-Uudellamaalla, Kuumen mielenterveys- ja päihdehanke, Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen Etelä-Suomessa hankesuunnitelma (Kaste))
- **Informaatioteknologian ja tiedonhallinnan vahvistaminen** (TikesSos – hanketyöskentely ja määrittelytyö, POP-hanke -lastensuojelun kustannusten laskentataulukko)
- **Sosiaalialan henkilöstökysymykset (erityisesti sosiaalityö):** mitoitus, uudet työn organisoinnin tavat ja johtaminen, työn kohdentuminen (Sosiaalialan ammattihenkilöstön foorumi; näitä kysymyksiä käsitellään erityisesti substanssikohtaisissa hankkeissa)
- **Kehittämistyön vaikuttavuus:** keskeinen teema kaikissa hankkeissa ja työssä jota Sosiaalitaidossa toteutetaan

Lapsiperheiden palvelujen kehittämisen kokonaisuus on todentunut sekä alueellisissa substanssikohtaisissa verkostoissa (Kuuma: lapsiperheet, varhaiskasvatus) että käynnissä olevien hankkeiden toteutuksessa (Lapsuuden arvokas arki Arvo – hanke, POP-paljonko on paljon).

- Sosiaalitaidossa valmisteltiin myös lasten ja nuorten seudullisen hyvinvointiselvityksen runko ja ohjeistus. Tämän lisäksi tuotettiin Kuuma-kuntien ja Hyvinkään selvityksistä yhteenveto sekä Hanko-Raaseporin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Sosiaalitaito osallistui Etelä-Suomen **Lapsen ääni** – hankekokonaisuuden käynnistämiseen ja organisointiin sekä alueellisen

kehittämisverkoston (Ulappa) toiminnan käynnistämiseen (Kaste – ohjelma).

Sosiaalipäivystys

- Tarkoituksenmukaisten pysyvien ratkaisujen löytäminen sosiaalipäivystystoiminnan järjestämiseen on ollut vuoden 2009 keskeisin työ. Läntisen Uudenmaan sosiaalipäivystyksen pysyvät rakenteet ja toimintamallit luotiin vuoden 2009 loppuun mennessä.

Aikuissosiaalityö

- Aikuissosiaalityön kehittäminen on edennyt Keski-Uudellamaalla ja kohdentunut erityisesti tehtävarakenteen kehittämiseen, tiedontuotannon systematisointiin (yhteiset lomakkeet ja suunnitelmat) sekä toimeentulotukityön prosessin ja ohjeistusten kehittämiseen sekä yhtenäistämiseen.

Vammaispalvelujen kehittäminen

- Vammaispalveluissa kehittämisen kohteita ovat erityisesti olleet vaikeavammaisten päivätoiminta, kuntien työosuusrahojen ja ateriamaksujen yhtenäistäminen kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnassa sekä henkilökohtainen avustajatoiminta. 1.9.2009 tapahtunut lakiuudistus toi mukanaan uusia haasteita.

Sosiaalipalvelujen vaikuttavuus ja talous

- Sosiaalipalvelujen vaikuttavuus ja talous-hanke on konkretisoitunut lastensuojelutyön tarkastelussa. Kehittämistyö on edennyt suunnitellusti, mutta on laaja kokonaisuus. Vuonna 2009 hankkeessa testattiin kehitettyä talouden seurantatyökalua muutamassa kunnassa ja tehtiin selvitys vaikuttavan lastensuojelun edellytyksistä. Kehittämistyötä jatketaan Sosiaalitaidon omana työnä ja Sosiaalitaidossa toteutettavissa hankkeissa.

Päihde- ja mielenterveyspalvelut

- Päihde- ja mielenterveyspalvelujen kehittäminen toteutui osaamiskeskuksille suunnatun valtionavustuksen turvin. Vuoden 2009 aikana on koottu seudullisesti mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämistyötä ja suunniteltu Etelä-Suomen alueella toteutettavaa kehittämishanketta (Kaste-ohjelma).

Informaatioteknologian ja tiedonhallinnan vahvistaminen

- Informaatioteknologian kehittämistyö on kanavoitunut TikeSos – hankkeen kautta tapahtuvana valtakunnallisena kehittämistyönä, johon Sosiaalitaito on osallistunut (johtoryhmä, määritysten kommentoinnit).
- Tiedonhallinnan kehittämistyö on konkretisoitunut POP – hankkeessa tapahtuvana kehittämistyönä sekä muiden hankkeiden osalta tiedontuotannon systematisointiin liittyvänä kehittämisenä.

Sosiaalialan henkilöstökysymykset (erityisesti sosiaalityö): mitoitus, uudet työn organisoiminnan tavat ja johtaminen, työn kohdentuminen

- Sosiaalitaito osallistuu sosiaalialan ammattihenkilöstön foorumiin (STM) työskentelyyn (osaamisen jaos). Toteutuu hankkeiden sisällä.

Muu toiminta

- Kuntien aloitteesta tehtiin selvitys potilasasiamiestoiminnan järjestämismahdollisuudesta osaamiskeskuksen toimintana. Selvityksen perusteella toimintaa ei käynnistetä seudullisena.
- Vuonna 2009 valmisteltiin Tilastojen kertomaa – Länsi- ja Keski-Uusimaa tilastojen valossa selvitys. Selvityksen asiantuntija-arviointi tapahtuu tammi-helmikuussa 2010.

Kehittämisyhteistyöt

Toimintansa käynnistäneet seudulliset ammattiala- tai substanssikohtaiset verkostot ovat vahvistuneet ja niiden työskentelyn suunnitelmallisuus on lisääntynyt. Samalla joidenkin kehittämisyhteistyöjen osalta on arvioitu niiden tarkoituksenmukaisuutta ja suunniteltu toimintaa uudella tavalla (mm. hankeverkosto, oppilaitosverkosto).

Kehittämistoiminta / hanketoiminta

Vuonna 2009 muiden hankkeiden osalta työskentely oli vahvasti suunnitelmien operatiivista toteuttamista ja hankkeet etenivät niille asetettujen tavoitteiden suuntaisesti.

Tietoperustan vahvistaminen ja osaamisen lisääminen

Alueella toteutetuissa hankkeissa *kehittämistoiminnan itsearviointia* käytettiin laajasti. Itsearviointi tukee hankkeen toimijoita hankkeen tavoitteiden täsmentämisprosessissa sekä uusien linjausten valmistelussa ja määrittelyssä. Kehittämistyön vaikuttavuuden arviointiin liittyvä kehittämistyö on edelleen valmistelussa ja menetelmällisiä ratkaisuja etsitään koko ajan. Sosiaalialan tietoperustan vahvistamiseen tähtäävät selvitykset (Tilastojen kertomaa) ja seudulliset hyvinvointikertomukset (lasten ja nuorten hyvinvointiselvitys) vahvistavat osaltaan Sosiaalitaidossa tehtävää työtä. Kehittämistyön tukena on ollut sekä koulutuksellinen että työnohjauksellinen rakenne. Lisäksi hankkeiden kehittämistyötä on tuettu säännöllisin tapaamisin.

Sosiaalitaidon rooli kehittäjänä ja kehittämistyössä (hanketyössä) muodostuu kehittämistyön suunnittelusta ja käynnistämisestä (hankkeistus, verkostojen ylläpito), kehittämistyön prosessien ohjauksesta ja tuesta (hanketyöntekijöiden tukeminen ja työnohjaussellisuus), kehittämistyön arvioinnista (itsearviointi, kehittämistyön vaikuttavuuden arviointi) ja kehittämistyön perusteiden ja perustelujen selvittämisestä (selvitykset, kartoitukset). Näiden tehtävien osalta Sosiaalitaitoon on muodostunut pysyviä ja tarkoituksenmukaisia rakenteita. Toiminta-alueen osalta Sosiaalitaidon rooli ja tehtävät ovat muodostuneet suhteellisen selkeiksi. Vuonna 2009 käynnistynyt tutkimus- ja kehittämistoiminnan organisoituminen valtakunnallisesti asettaa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan tulevaisuudelle uudenlaisia haasteita ja paikannustarpeita.

3 Sosiaalitaidon vuoden 2009 toiminnan arviointi

Vuoden 2009 Sosiaalitaidon toiminnan arviointi pohjautuu hallituksen ja henkilöstön yhdessä määrittelemiin tavoitteisiin ja niiden saavuttamisen toteutumiseen. Arviointikeskustelua on käyty hallituksessa seuraavien vuosien toimintasuunnittelun pohjaksi. Arviointiosuus on esitetty toiminnan kuvauksen rakenteen mukaisesti jaoteltuna.

3.1 Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi

Toimintasuunnitelmassa vuodelle 2009 asetettiin haasteeksi kehittämistoiminnan itsearviointimallin vakiinnuttaminen. Tämä työ on vakiintunut ja osoittautunut hanketyötä ja – prosesseja hyvin tukevaksi. Lomakkeen edelleen kehittäminen jatkuu, jotta se ohjaisi tehokkaammin työryhmien itsearviointiin eikä vain hankkeen toteutuksen arviointiin. Samassa yhteydessä tavoitteeksi määriteltiin henkilöstön osaamisen lisääminen ja kehittämistoiminnan tukeminen: konsultatiivinen ja työnohjauksellinen tuki hanketyöntekijöille. Sosiaalitaito järjestää kehittäjäverkoston säännöllisiä työkokouksia, hanketyöntekijöiden koulutuksia ja työnohjausta.

Sosiaalialan ja sosiaalialan kehittämistoiminnan tietoperustan vahvistaminen on toteutunut mm. sosiaalipalvelujen talous ja vaikuttavuus – hankkeen, tilastollisen selvityksen, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja muiden suppeampien selvitysten kautta.

Vuonna 2009 laadittiin pohja Kaste-ohjelman alueellinen kehittämistoiminnan suunnitelmalle, jonka sisältöjen pohjalta laajat kehittämishankkeet (lapsen ääni, mielenterveys- ja päihdepalvelut) on suunniteltu. Päihde- ja mielenterveyspalvelujen kokoaminen seudullisena yhteistyönä (Ehyt) on vahvistanut myös tämän substanssin kehittämistyötä. Sosiaalialan kehittämishankkeen hanketoiminnan myötä kuntien ammattilaisten kehittämistoiminnan ymmärrys ja osaaminen lisääntyi. Tämä ilmenee paremmin kohdennettuna yhteistyönä ja kehittämistoiminnan yhteistyön vankistumisena. Työ on paremmin kehittämistoiminnan ytimissä pysyvää kuin erilaisiin hallinnollisiin tms. asioihin keskittyvää. Kehittämistoiminnan dynamiikka ja edellytyksiä tunnetaan paremmin ja ne osataan paremmin ottaa omassa toiminnassa huomioon. Toisaalta on todettava, että kuntien hallinnollinen rakenne kaipaa tarkastelua ja kehittämistä, jotta se tukisi hankkeiden tulosten käyttöön ottamista perustyössä tehokkaammin.

Kunnissa toteutuvaan kehittämistyöhön vaikuttivat vuonna 2009 keskeisesti myös organisaatioiden uudistukset ja useiden avainhenkilöiden vaihtumiset sekä kuntatalouden kiristyminen. On selvää, että laajoissa muutosprosesseissa toiminnan fokus on organisaatioiden sisäisen toiminnan järjestämisessä, vasta tämän jälkeen voidaan keskittyä laaja-alaisempaan kehittämistyöhön.

Kaste-ohjelman vaikutus kehittämistoiminnan organisointiin ja toteuttamiseen oli vuonna 2009 enimmäkseen toimintoja hidastava ja kankeuttava. Loppuvuonna 2009

tilanne tämän osalta näyttäytyy hieman valoisampana, mutta silti voi perustellusti kysyä, mikä on se lisäarvo, jonka Kaste – ohjelma on perustason kehittämistyöhön tuonut.

Vuonna 2009 käynnistyi sosiaaliamiestoiminta osaamiskeskustyönä. Tämä avaa hyvin käytettynä portin uudenlaisen tiedon lähteille. Jatkossa toivomme, että tätä tietoa pystytään paremmin käyttämään hyväksi palvelujen kehittämistoiminnassa.

3.2 Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi

Vuoden 2009 aikana Sosiaalitaidossa valmistui hankesuunnitelmien ja taustoituksen lisäksi 4 selvitystä. Selvitysten laajuus ja ”syvyys” vaihtelevat niiden käyttötarkoituksen mukaan. Osa selvityksistä on osa muuta sosiaalialan seudullista kehittämistä mm. hankkeiden ja laajemman suunnittelun tueksi. Osa selvityksistä on varsin laajoja tutkimuksellisia katsauksia kohteena oleviin ilmiöihin. Selvitykset on julkaistu Sosiaalitaidon kotisivuilla.

Tavoitteeksi asetettu 1 laajempi tutkimus/selvitys ajankohtaisesta temasta /vuosi on toteutunut vuoden 2009 osalta hyvin. Toimintasuunnitelmassa tietoperustan vahvistamiseen tähtäävän työn osuudeksi on arvioitu 40 % koko toiminnasta. Tämä kokonaisuus on toteutunut suunnitelmien ja tavoitteiden mukaisesti.

Tavoitteen osalta keskeisimpiä kysymyksiä ja haasteita ovat systemaattisen tiedontuotannon ongelmat. Tämän vuoksi monien ilmiöiden suhteen tietoperusta on hatara, parhaimmillaankin suuntaa-antava. Tämä peruskysymys ei kuitenkaan laaja-alaisena teemana voi ratketa ainoastaan osaamiskeskustyönä.

Vuoden 2009 aikana koottu Tilastojen kertomaa -selvityksen laatu parantunut ja sen hyödyntäminen on systemaattisempaa ja laajempaa. Tästä selvityksestä saadut tiedot ja tulokset toimivat kansalaisilta koottavan kokemustiedon / hyvinvointitiedon pohjana. Kokemuksen ja osaamisen lisääntyä, niin kunnissa kuin osaamiskeskukseksikin, tämän työn tuotosten laatu ja tarkkuus ovat yleisesti parantuneet.

3.3 Sosiaalialan kehittämiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa

Sosiaalitaidon henkilöstö on ollut Kaste-ohjelman Etelä-Suomen alueen toimeenpanossa keskeisessä roolissa. Vaikuttamistyö on tapahtunut sekä alueen johtoryhmässä että laajojen kehittämishankkeiden suunnittelutyöhön osallistumisena. Parhaiten tämä tehtävä konkretisoituu hanketyöhön liittyvänä asiantuntijapanoksena ja selvityksinä. Lisäksi Sosiaalitaidon henkilöstö on osallistunut valtakunnalliseen vaikuttamistyöhön aktiivisesti erilaisissa neuvottelukunnissa ja verkostoissa. Sosiaalitaidolla on tiiviit yhteydet niin sosiaali- ja terveysministeriöön, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokseen, Kuntaliittoon, Uudenmaan liittoon kuin alueen oppilaitoksiinkin.

Sosiaalitaidon henkilöstö on ollut aktiivisesti mukana lainsäädäntö- ja kehittämistyön sisältöjen valmistelussa mm. lausunnot lakiesityksiin.

Vuonna 2009 on ollut meneillään paljon lainsäädäntöön liittyvää valmistelutyötä, johon Sosiaalitalo on osallistunut. Tämän lisäksi Sosiaalitalon henkilöstö on ollut vaikuttamassa Kaste-ohjelman toimeenpanoon. Vaikuttamistyössä on tavattu peruspalveluministeri Risikko sekä oltu kuultavana eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa.

3.4 Muu ammatillinen yhteistyö

Muu ammatillinen yhteistyö kohdistuu pääosin Sosiaalitalon oman toiminnan ja henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämiseen ja näkyy siten enemmän sisäisenä kuin ulkoisena toimintana. Tämä osio on konkretisoitunut henkilöstön aktiivisena verkostoitumisena sekä osaamiskeskusverkostoissa että muissa laajoissa alan verkostoissa sekä henkilöstön työnohjauksena ja koulutuksena. Osallistuminen osaamiskeskusverkostoihin, sosiaaliasiamiesyhteistyöhön ja THL:n koordinoimaan verkostotyöhön (päihde, vanhus, lastensuojelu) on ollut aktiivista.

3.5 Sosiaalitalon toiminnan sisällöllinen toteutuminen

Vuonna 2009 on toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden osalta edetty kaikilla painopistealueilla. Kehittämistyö on vahvimmin edennyt Keski-Uudellamaalla, jossa on selkeimmin kohdennettu lisäresursseja kehittämistyöhön laajoina hankekokonaisuuksina (sosiaalialan kehittämishanke). Muilla alueilla (Länsi-Uusimaa, LOST-alue, Karviainen) aiempina vuosina käynnistynyt kehittämistyö (sosiaalipäivystys, ikäihmisten palvelut) on saatu päätökseen. Vuoden 2009 alkupuolella voimavarat on suunnattu organisatorisiin uudistuksiin (kuntaliitokset, yhteistoiminta-alue, kuntayhtymä). Vuonna 2009 alueellinen yhteistyö käynnistyi uusissa rakenteissa ja osin uusin voimin ja siksi palveluihin kohdistunut kehittämistyö alueella on osin ollut hajanaisempaa. Tästä huolimatta varsinkin LOST-alueella ja kuntayhtymä Karviaisen alueella käynnistyi lasten ja nuorten palvelujen kehittämistyötä sekä alueella suunniteltiin mielenterveys- ja päidenpalvelujen kehittämisohjelmaan (Kaste ES) sisältyvää hanketta laajempanakin kokonaisuutena. Lisäksi Raasepori on liittymässä vuonna 2009 alkaneeseen Lapsen ääni (ES) kehittämisohjelmaan.

Kehittämistyön tietoperustan vahvistamisen painopistealue on toteutunut alueen näkökulmasta hyvin. Laaja-alaiseen tiedontuotantoon tähtäävän toiminnan osalta keskeinen puute tietolähteiden / tiedon systemaattisuudessa ja saatavuudessa ei kuitenkaan ole ratkennut. Tämä konkretisoitui *Tilastojen kertomaa* -selvityksen toteutuksessa.

Yhteistyö ja verkostot sosiaalialan osaamiskeskuksen ja tutkimus- ja oppilaitosten välillä (ammattikorkeakoulu, yliopisto, THL jne.) organisoitui edelleen pääosin hankkeiden kautta tehtävänä yhteistyönä. Yhteistyömuotoina olivat mm. opinnäytetyön ohjaus, opiskelijoiden harjoittelun ohjaus, asiantuntijatehtävät hankkeissa, yhteistyökokoukset ja verkostotapaamiset sekä muu ammatillinen yhteistyö sekä

opintomatka Birminghamiin (UK) lasten ja perheiden palvelujen talouteen ja vaikuttavuuteen liittyen. Tutkimus- ja oppilaitosyhteistyö on ollut tiivistä ja hyvää, mutta kohdistunut suhteellisen suppeisiin ja rajattuihin sosiaalialan kehittämisen teemoihin. Tutkimus- ja oppilaitosyhteistyön laajeneminen edelleen strategisemmaksi ja pitkäjänteisemmäksi yhteistyöksi on tulevaisuuden haaste.

Vuoden 2009 osalta THL:n organisoituminen ja asiantuntijoiden nimeäminen vaikutti yhteistyön ohenemiseen kaikilla tasoilla (mm. tiedontuotanto, asiantuntijayhteistyö).

3.6 Sosiaalitaito yhteisönä

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnalle on luonteenomaista sisällöllisesti laaja toimintakenttä (kaikki sosiaalialan substanssit varhaiskasvatus mukaan lukien), yhteistyöhakuisuus oman substanssin rajapinnoilla (sosiaali-, – terveys-, – sivistystoimi jne.) sekä hajanainen tutkimus- ja kehittämistoiminnan organisoituminen. Valtaosa alan kehittämistoiminnasta tapahtuu hankemuotoisena kehittämisenä, jolle on myönnetty erilliset resurssit. Tämän vuoksi Sosiaalitaidolle yhteisönä on ominaista taajaan vaihtuva henkilöstö, siksi työsuhteet ovat suhteellisen lyhyitä. Vuoden 2009 lopussa henkilöstön keski-ikä oli noin 40 vuotta ja koulutustaustaltaan henkilöstö jakaantuu seuraavasti: yhteiskuntatieteellinen koulutus 8, käyttäytymistieteellinen koulutus 3, terveydenhuollon koulutus 2, muu koulutus 1. Sosiaalityöntekijän kelpoisuus oli neljällä työntekijällä. Työsuhteiden pituus vaihteli 7 ½ vuoden ja muutaman kuukauden välillä. Yhteisön työntekijöistä kaksi on ollut yhteisön palveluksessa yli 5 vuotta, suurin osa työntekijöistä oli yhteisön palveluksessa noin 2 vuotta ja muutaman kuukauden. Alle vuoden työskennelleitä oli kaksi.

Kehittämiskeskusteluissa arvioituna Sosiaalitaitoa on pidetty toimivana ja joustavana työyhteisönä. Yhteisön rakenteet ovat selkeät ja pysyvät, mutta toimintatavat suhteellisen joustavat. Tämä on edellytyksenä sille, että yhteisö pystyy keskittymään muuttuvan hanketoiminnan tuomiin jatkuviin uusiin päänavauksiin. Yhteisöllisyyttä, asiantuntijuuden jakamista ja työssä onnistumista on tuettu yhteisöpäivin, työnohjauksin, kehittäjäverkostoin ja koulutuksin. Tämä ei kuitenkaan hälvennä sitä, että sosiaalialan kehittämistyö olemassa olevin valtakunnallisina rakentein ja resurssein on yhteisöä haastavaa ja kuormittavaa työtä, joka edellyttää tekijöiltään kehittämistyön ammatillista osaamista sekä tilankehäntävalmiuksia. Yhteisön johtamiselle tämä asettaa myös epätyypillisiä haasteita.

Vuodelle 2009 oli ominaista se, että lukuisat (6) kehittämishankkeet päättyivät. Tämä tarkoitti sitä, että toiminta fokusoitui kehittämistyön päättämiseen ja tarkastelu suuntautui menneeseen. Tulevaisuuteen tähtäävänä noin puolet yhteisön jäsenistä katsoi tulevaan uuden työn, opiskelujen tai perheeseen liittyvien ratkaisujen osalta. Samanaikaisesti yhteisössä käynnistettiin uutta kehittämistyötä mm. Ulappa – hankkeessa ja uusissa päänavauksissa (mm. mielenterveys- ja päihde).

4 Lopuksi

Vuonna 2009 toiminta on edennyt toimintasuunnitelman asettamien suuntaviivojen mukaisesti. Kehittämisen yhteistyöverkostot eri hallinnonalojen kanssa mm. sivistys-, terveystoimi ovat vahvistuneet erityisesti hankkeisiin liittyvässä yhteistyössä. Lisäksi hanketyön kautta on tullut uusia päänavauksia esim. nuorisotoimen / vapaa-ajan toimen kanssa.

Laajat toimintaympäristössä (mm. Paras -prosessi, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toiminnan käynnistäminen) tapahtuneet muutokset vaikuttivat selkeästi kehittämistyön organisoitumiseen ja pitkäjänteisyyteen sekä omalla toiminta-alueella mutta myös valtakunnallisesti. Toiminta-alueella tapahtuneet avainhenkilöiden vaihtumiset ovat luoneet tarpeen luoda uudenlaisia yhteistyörakenteita alueen sosiaali- ja osin terveysalan kehittämiseen.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan organisoituminen valtakunnan tasolla on myös vaikeuttanut pitkäjänteiseen kehittämistoimintaan liittyvää työskentelyä osin eri tahojen ja henkilöiden vastuualueiden ja tehtävien määrittelemättömyyden vuoksi.

Sosiaalialan sisällöllisten kehittämishaasteiden lisäksi vuotta 2009 sävytti Kaste-ohjelman toimeenpanoon liittyvä hallinnollinen raskaus. Toisaalta Kaste-ohjelman vaikutuksesta yhteys osaan terveydenhuoltoa vahvistui mm. yhteisten hankkeiden suunnitteluprosessien kautta.

Vuoden 2009 aikana toteutettiin aiemmin käynnistynyttä kehittämistyötä. Uusia pitkän aikavälin periaatteellisia päänavauksia tehtiin Kaste -ohjelman sisällä (Lapsen ääni, hankesuunnittelutyö).

Liite 1**Sosiaalitaidon omistajat vuonna 2009**

Kunta	osakkeita
Hanko	10
Hyvinkää	40
Järvenpää	35
Karjalohja	5
Karkkila	10
Kerava	30
Kirkkonummi	30
Lohja	40
Mäntsälä	15
Nummi-Pusula	5
Nurmijärvi	35
Pornainen	5
Raasepori	30
Siuntio	5
Tuusula	30
Vihti	25
Yhteensä	350 osaketta

Liite 2

Sosiaalitalo Oy – Socialkompetens Ab:n **hallitukseen** kuuluivat

Varsinaiset jäsenet:

Pirkko Hynynen, työikäisten palvelulinjajohtaja, Perusturvakuntayhtymä Karviainen, puheenjohtaja
Hilkka Ahosniemi, kehittämispäällikkö, Mäntsälä
Aino Eerola, sosiaali- ja terveysjohtaja, Hyvinkää
Merja Etholén-Rönnberg, sosiaalipalvelupäällikkö, Kirkkonummi, varapuheenjohtaja
Ulla-Mari Karhu, suunnittelupäällikkö, Uudenmaanliito
Rolf Paqvalin, kaupunginjohtaja, Kerava
Erja Pentti, sosiaali- ja terveysjohtaja, Nurmijärvi
Arja Yliluoma, perusturvajohtaja, Lohja

Varajäsenet:

Markus Hemmilä, sosiaali- ja terveysjohtaja, Järvenpää (ero 5/2009)
Päivi Klami, kehittämispäällikkö, Tuusula
Seija Paasovaara, johtaja, Laurea ammattikorkeakoulu
Sirpa Lehtinen, perusturvajohtaja, Hanko

Liite 3

Omat hankkeet:

Paljonko on paljon – POP

POP-hankkeen tavoitteena oli luoda lastensuojelupalvelujen vaikuttavuutta, tuottavuutta ja taloudellisuutta mittaavan ja arvioivan tarkastelukehikon runko sekä lisätä sosiaalijohdon ja sosiaalialan työntekijöiden tietoa ja osaamista erityisesti lastensuojelupalvelujen taloudellisesta vaikuttavuudesta ja tuottavuudesta. Tavoitteena oli koota seudullinen lastensuojelupalvelujen vaikuttavuutta arvioiva asiantuntijaverkosto.

Hankkeen toiminta-aika oli 1.11.2006-31.12.2009 ja hanketta rahoitti Uudenmaan liitto ja Uudenmaan kunnat. Toiminta-alueena oli Uudenmaan maakunta.

Länsi-Uudenmaan vanhuspalvelujen kehittämisyksikkö – LuVanke

Hanke toteutetaan yhteistyössä Pohjan kunnan kanssa aikavälillä 1.5.2009 – 31.12.2009. 1.1.2009 alkaen Raaseporin kaupunki.

Utvecklingsenhet för tjänster inom äldreomsorg i Västra Nyland

De västnyländska kommunerna Hango, Ekenäs, Karis, Pojo, Ingå och Sjundeå hade startat ett projekt för att utveckla äldreomsorgen inom området. Projektets mål var att dibrä till en bestående utveckling av ändamålsenliga tjänster inom äldreomsorgen och samarbete med tredje sektorn för att utveckla öppenvården.

Länsi-Uudenmaan vanhuspalvelujen kehittämisyksikkö

Läntisen Uudenmaan kunnat Hanko, Tammisaari, Karjaa, Pohja, Inkoo ja Siuntio käynnistävät hankkeen vanhuspalvelujen kehittämiseksi alueella. Hankkeen tavoite oli vanhuspalveluiden pysyvän tutkimus- ja kehittämistoiminnan luominen sekä yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa avopalveluiden luomiseksi.

Päihdepalveluiden kehittäminen Keski- ja Länsi-Uudellamaalla Ehyt seudulliset päihdepalvelut 2009-2009 - Ehyt

Ehyt hankkeen toteutus pohjautui useisiin toiminta-alueella toteutettuihin aiempiin (vuosina 2003-2007) mielenterveys- ja/tai päihdepalvelujen kehittämishankkeisiin. Tavoitteena oli jatkaa näiden hankkeiden kehittämistyötä ja viedä niissä saavutettuja tuloksia eteenpäin. Siten Ehyt oli jatkumo jo päättyneistä hankkeista.

Ehyt hankkeella

- edistettiin päihdepalvelujen asemaa ja kehittämistä sosiaali- ja terveyspalvelujen uudelleen organisoimisessa (Raaseporin kaupunki (Karljaa, Pohja, Tammisaari), Mäntsälä-Pornainen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alue, LOST: Pohja, Inkoo, Siuntio, Karjalohja, Sammatti (kuntaliitos Lohjaan 2009) sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alue, sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä Karviainen: Karkkila, Vihti, Nummi-Pusula)
- tuettiin seutujen ja kuntien päihdepalvelujen kehittämishankkeiden toimeenpanoa
- paikannettiin päihdepalvelujen kehittämishankkeiden toimeenpanoa
- paikannettiin päihdepalvelujen puutteita alueella ja edistettiin erityispalvelujen kuntarajat ylittävää tarjontaa ja yhteistyötä
- luotiin pysyvä päihdepalvelujen asiantuntijaverkosto Länsi- ja Keski-Uudenmaan alueella
- luotiin päihdepalvelujen kehittämiseksi pysyvät rakenteet ja toimintatavat ja edistettiin erityispalvelujen kuntarajat ylittävää palveluiden tarjontaa ja yhteistyötä.

Sidosryhmien hankkeet:

- **Aikuissosiaalityö laadukkaaksi ja vaikuttavaksi Keski-Uudellamaalla – Ailake**

Hanke toteutettiin yhteistyössä Keravan kaupungin kanssa aikavälillä 1.8.2007 – 31.12.2009

Aikuissosiaalityön kehittämishanke Keski-Uudellamaalla käynnistyi 1.10.2007. Hankkeen kokonaistavoitteena oli asiakas- ja työprosessien selkiyttäminen Kuumakuntien sosiaalityön ja -palvelujen kokonaisuudessa. Hankkeen tavoitteina olivat:

1. Aikuissosiaalityön rajapintatyöskentelyn kehittäminen
2. Henkilöstö- ja tehtävärakenteen kehittäminen
3. Toimeentulotuen käsittelyprosessin kehittäminen
4. Aikuissosiaalityön vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen
5. Pysyvän aikuissosiaalityön kehittämiskäytännön luominen Keski-Uudenmaan alueella

Kehittämishanketta hallinnoi Keravan kaupunki. Hankkeen ohjausryhmänä toimi Kuumakuntien sosiaalipalvelujen työryhmä ja hankesivustoon vaikutti projektiryhmä, johon valittiin edustaja kustakin hankkeeseen osallistuvasta kunnasta. Hanke sai valtionavustusta Etelä-Suomen lääninhallitukselta 204 276 € ja kuntien rahoitusosuus oli noin 68 000 €. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 272 368 €

- **Lapsuuden hyvinvoinnin kehittämissuunnitelma -hanke (2007–2009)**

Lapsuuden arvokas arki – Arvo hanke toteutettiin yhteistyössä Järvenpään kaupungin kanssa aikavälillä 1.5.2007 – 31.10.2009

Lapsuuden hyvinvoinnin kehittämissuunnitelma-hankkeen tavoitteena oli luoda edellytykset pysyväälle kehittämissuunnitelmalle, jonka toiminnan lähtökohtana oli ajatus lapsiperheiden palveluiden kokonaisvaltaisuudesta. Kehittämissuunnitelman toiminnalla pyrittiin lapsuuden hyvinvointia tukevien palvelujen kehittämiseen, koulutustarpeiden tunnistamiseen sekä henkilöstön osaamisen vahvistamiseen. Hanke mahdollisti tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnan käynnistämisen Länsi- ja Keski-Uudenmaan alueella, josta mukana on 15 kuntaa

- **Länsi-Uudenmaan ja Hiiden alueen sosiaalipäivystys**

Hanke toteutettiin yhteistyössä Karjaan kaupungin kanssa aikavälillä 1.5.2007 – 31.10.2009

- **Kuka vaikuttaa - Kumppanuudesta hyvinvointia Keski-Uudellamaalla 2009–2009**

Hankkeessa luotiin uudenlaisia kumppanuuteen perustuvia yhteistyön tapoja Keski-Uudenmaan kuntien sekä alueen sosiaali- ja terveysjärjestöjen välillä. Lopullisena päämääränä oli, että paikallisten yhdistysten erityisosaaminen ja asiantuntemus nivoutuvat osaksi seudullista sosiaali- ja terveystoimen kehittämistyötä ja kuntien toimintaa. Ensimmäinen Kuka vaikuttaa - kansalaisosallistuminen seutukehittämisessä -

hanke (2005–2009) antoi hyvän pohjan niille toimintatavoille, joilla järjestöjen osallisuus- ja vaikuttamiskeinoja voidaan parantaa.

Hankkeella oli neljä konkreettista tavoitetta:

1. Edistää järjestöjen ja kuntien vuoropuhelua pitkäjänteiseksi
2. Edistää järjestöjen ja kuntien yhteistoiminnan toteutumista
3. On saada aikaan seudullinen järjestöstrategia
4. Edistää järjestöjen verkostoyhteistyötä

Hanketta toteutetaan ajalla 1.9.2009–31.12.2009 ja sitä hallinnoi Uudenmaan Sosiaaliturvayhdistys ry. Uudenmaan liitto ja Kuuma -kunnat ovat Kuka vaikuttaa - jatkohankkeen rahoittajia.

- **Kuuma-kuntien ja Hyvinkään kaupungin vammaispalvelujen kehittämishanke – Vampake 8/2007 – 10/2009**

Vammaispalvelujen kehittämishanke käynnistyi elokuussa 2007. Hankkeelle saatiin valtionavustusta Etelä-Suomen lääninhallitukselta (75 %) ja loppuosuuden rahoittavat hankkeeseen osallistuvat kunnat (25 %).

Kehittämishankkeen kokonaistavoitteena oli vammaisten henkilöiden alueellisen yhdenvertaisuuden lisääminen ja tavoitteen edellyttämien rakenteiden kehittäminen Kuuma-kunnissa ja Hyvinkäällä.

Hankkeen aikana pyrittiin seuraaviin tuloksiin alueen vammaispalvelujen yhdenmukaistamisessa:

1. Alueella on yhteiset asiakaslähtöiset vammaispalvelulain ja kehitysvammalain soveltamiskäytännöt.
2. Kuntien tilanne vammaispalvelulain mukaisista palveluista, joihin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus, on selvitetty ja kehittämisehdotukset on tehty (palveluasuminen, asunnon muutostyöt, päivätoiminta).
3. Alueella on yhtenäiset toimintatavat vammaispalvelun ja kehitysvammahuollon asiakastyössä.
4. Seudullisen yhteistyön organisoinnin vaihtoehdot on selvitetty.
5. Alueella on toimiva vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen avustajajärjestelmä.

Kehittämistyötä ohjasi KUUMA -sosiaalipalvelujen työryhmä, jota täydennettiin vuoden 2009 alussa kolmella vammaisneuvoston edustajalla. Hankkeen sisällölliseen suunnitteluun nimettiin projektiryhmä, jossa oli yksi edustaja jokaisesta osallistujakunnasta.

- Tuusulan perhekeskushanke 2007 – 2009 – malleista käytännön hankkeen toteuttamiseksi -Tuulas

Hanke toteutettiin yhteistyössä Tuusulan kunnan kanssa aikavälillä 15.1.2009 – 31.12.2009

- Lapsen ja nuoren hyvä arki 2009–2011
Hanke toteutetaan yhteistyönä Laurea -ammattikorkeakoulun kanssa. Hankkeen tavoitteena on kehittää oppilaitoksen opetussisältöjen työelämälähtöisyyttä ja käytännön yhteistyötä kuntien kanssa. Sosiaalitaito toteuttaa osaltaan hankkeen arviointia ja toimii hankkeen työryhmissä asiantuntijana.

Selvitykset

- Lasten ja nuorten seudullinen hyvinvointisuunnitelma (runko ja ohjeistus)
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma Raasepori / Hanko
- Potilasasiain toiminnan järjestäminen osaamiskeskustoimintana
- Tilastojen kertomaa – Länsi- ja Keski-Uusimaa tilastojen valossa (valmistelu)
- Hankkeiden selvitykset ja loppuraportit (aikuissosiaalityö, vammaisten palvelut, lapset ja nuoret, päihdepalvelut, järjestöyhteistyö, lastensuojelun vaikuttavuus, ikäihmisten palvelut)
- Selvitys sosiaalihuollon erityispalveluiden tilasta alueella
- Kasteen Etelä-Suomen kehittämistoiminnan suunnitelma 2009

Arvioinnit

- Lapsen ja nuoren hyvä arki/Itsearviointi
- Tuulas/Hankearviointi